

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра фінансів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

д.е.н., професор. _____ А. Д. Діброва
“19” червня 2017 р.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
дисципліни**

«БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

ОС «Бакалавр»

Галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво»

Напрямок підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»

КИЇВ-2017

ЗМІСТ

1.	Анотація	3
2.	Робоча програма навчальної дисципліни	5
3.	Конспекти лекцій	25
4.	Навчальні посібники та методичні матеріали щодо вивчення дисципліни	

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

Розглядаючи бюджет у системі фінансових планів, слід відзначити що він посідає центральне місце. Це зумовлюється тим, що за допомогою бюджету, як центральної ланки фінансової системи повинно здійснюватись забезпечення всіх розподільчих процесів в Україні.

В програмі дисципліни «Бюджетна система» розглянуто принципи побудови бюджету та бюджетної системи України, структуру доходів і видатків бюджету, досліджено сутність, зміст і призначення державного та місцевих бюджетів, приділено увагу видатковій частині бюджету у різних галузях і сферах. Все це необхідно майбутньому спеціалісту, щоб об'єктивно оцінювати економічні процеси, що відбуваються у суспільстві, розуміти суть і тенденції розвитку фінансових відносин. А це в свою чергу зумовлює необхідність прийняття рішучих заходів щодо забезпечення виконання можливостей бюджету для подолання інфляційних процесів шляхом запровадження обмежень на приріст бюджетних видатків, консолідації переважної частини державних витрат у складі бюджету, стабілізації податкової системи, управління бюджетним процесом.

АНОТАЦИЯ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ БЮДЖЕТНАЯ СИСТЕМА

Рассматривая бюджет в системе финансовых планов, следует отметить что он занимает центральное место. Это обусловлено тем, что с помощью бюджета, как центрального звена финансовой системы должно осуществляться обеспечение всех распределительных процессов в Украине.

В программе дисциплины «Бюджетная система» рассмотрены принципы построения бюджета и бюджетной системы Украины, структуру доходов и расходов бюджета, исследована сущность, содержание и назначение государственного и местных бюджетов, уделено внимание расходной части бюджета в различных отраслях и сферах. Все это необходимо будущему специалисту, чтобы объективно оценивать экономические процессы, происходящие в обществе, понимать суть и тенденции развития финансовых отношений. А это в свою очередь вызывает необходимость принятия решительных мер по обеспечению выполнения возможностей бюджета для преодоления инфляционных процессов путем введения ограничений на прирост бюджетных расходов, консолидации большей части государственных расходов в составе бюджета, стабилизации налоговой системы, управление бюджетным процессом.

THE DISCIPLINE ANNOTATION

BUDGET SYSTEM

Considering the budget system of financial plans, it should be noted that it is central. This is due to the fact that using the budget as the central section of the financial system should be carried out to ensure all distribution processes in Ukraine.

The program of the course "budget system" discussed the principles of budgeting and budgetary system of Ukraine, the structure of revenues and expenditures, the essence, the meaning and purpose of the state and local budgets, paid attention to the expenditure side of the budget in various sectors. All this must be the future professional to objectively assess the economic processes taking place in society, to understand the nature and trends of financial relations. This in turn leads to the need for decisive action to enforce budget possibilities for overcoming inflation by imposing restrictions on capital spending, consolidation of the majority of government spending in the budget, stabilize the tax system, managing the budget process.

Національний університет біоресурсів і природокористування
України

Кафедра фінансів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

д.е.н., професор. _____ А. Д.
Діброва

Протокол № 10 від «14» червня 2017р

«РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фінансів

Протокол № 10 від «03» червня 2017 р.

Завідувач кафедри

д.е.н., професор. _____ Н. М.
Давиденко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань

0305 «Економіка та підприємництво»

(шифр і назва напрямку підготовки)

Напрямок підготовки

6.030508 «Фінанси і кредит»

(шифр і назва спеціальності)

Факультет

Економічний

(назва факультету)

Розробники

к.е.н., доценти Негода Ю.В., Титарчук І.М.

Київ – 2017 р.

1. Опис навчальної дисципліни
БЮДЖЕТНА СИСТЕМА
(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	<u>0305 « Економіка та підприємництво»</u> (шифр і назва)	
Напрямок підготовки	<u>6.030508 «Фінанси і кредит»</u> (шифр і назва)	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	<u>Бакалавр</u> (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	__120__	
Кількість кредитів ECTS	__4__	
Кількість змістових модулів	__3__	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ - _____ (назва)	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	__3__	__3__
Семестр	__1__	__1__
Лекційні заняття	__30__ год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	__15__ год.	__6__ год.
Лабораторні заняття	__ - __ год.	__ - __ год.
Самостійна робота	__75__ год.	__110__ год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	__3__ год. __75__ год.	__3__ год. __110__ год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу дисципліни “Бюджетна система” є надання студентам теоретичних та практичних знань з організації та функціонування бюджетної системи і бюджетної політики. Важливим при цьому є вивчення сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство, розкриття законів побудови і функціонування бюджетної системи, теоретичних засад системи державного фінансового регулювання в ринковій економіці.

Предметом вивчення дисципліни є відносини з приводу формування і використання державного бюджету.

Основними завданнями курсу “Бюджетна система” є:

- вивчення теоретичних основ формування і використання бюджету держави, бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи;
- вивчення місця та ролі бюджету в фінансовій системі;
- засвоєння теоретичних основ формування і використання бюджету держави;
- засвоєння теоретичних та практичних знань щодо організації виконання дохідної та видаткової частин бюджету;
- оволодіння знаннями щодо механізму складання, затвердження та виконання бюджету;
- формування знань з питань державного кредиту та управління державним боргом;
- вивчення процесу формування та розподілу міжбюджетних трансфертів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сутність, функції, структуру бюджету держави, історію формування бюджетних відносин, будову бюджетної системи України, принципи бюджетного устрою, етапи бюджетного процесу (складання, розгляд, затвердження, виконання), функції органів управління бюджетним процесом, процес формування доходної та видаткової частин державного та місцевих бюджетів, сутність міжбюджетних відносин;

вміти: вирізняти роль бюджету в системі відтворення та розподілу фінансових ресурсів держави, аналізувати сучасні бюджетні відносини та виявляти їх недоліки, моделювати нормальну та кризову фінансові ситуації, будувати моделі фінансових відносин, виявляти фактори впливу на бюджетний дефіцит та шляхи його покриття, будувати структурно-логічні схеми основних податків, аналізувати можливості і необхідність залучення зовнішніх ресурсів для виконання функцій держави, будувати моделі повернення державного боргу (внутрішнього та зовнішнього).

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної (зочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. «Економічний зміст та складові бюджетної системи»												
Сутність, призначення і роль бюджету держави	3	1	-			10	9	1				8
Бюджет як основний фінансовий план держави	3	1	1			10	9	1				8
Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	3	2	1			10	9		1			8
Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	3	2	1			10	12		1			11
Разом за змістовим модулем 1	12	6	3			40	39	2	2			35
Змістовий модуль 2. «Складові державного бюджету України»												
Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	6	4	2			15	12	1				11
Система доходів бюджету	6	4	2			10	13	1				12
Система видатків бюджету	6	4	2			10	13		1			12
Разом за змістовим модулем 2	18	12	6			35	38	2	1			35
Змістовий модуль 3. «Основні напрями видатків Державного бюджету»												
Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науки	10	4	1			5	10					10
Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу	11	4	2			5	11		1			10
Видатки бюджету на оборону та управління	8	2	1			5	11		1			10
Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	13	2	1			10	11		1			10
Разом за змістовим модулем 3	42	12	5			25	43		3			40
Усього годин	120	30	15			75	120	4	6			110

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, призначення і роль бюджету держави. Бюджет як основний фінансовий план держави	2
2	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України.	2
3	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання.	2
4	Система доходів бюджету.	2
5	Система доходів бюджету.	2
6	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науки.	1

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу.	1
2	Видатки бюджету на оборону та управління..	1
3	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.	1

Індивідуальні завдання

Варіант 1

Проаналізувати виконання дохідної частини державного бюджету за відповідний рік порівняно з попереднім періодом. Розрахувати зміни бюджетних показників доходів в абсолютному та відносному виразах, структуру доходів за два роки. Здійснити економічне обґрунтування причин даних змін та сформулювати висновки.

Варіант 2

Проаналізувати виконання видаткової частини державного бюджету за основними функціями за відповідний рік порівняно з попереднім періодом. Розрахувати зміни бюджетних показників видатків в абсолютному та відносному виразах, структуру видатків за два роки. Здійснити економічне обґрунтування причин даних змін та сформулювати висновки.

Варіант 3

Здійснити аналіз джерел фінансування дефіциту держбюджету з погляду внутрішнього, зовнішнього і сумарного фінансування в динаміці. Оцінити виконання плану щодо фінансування дефіциту бюджету як частку річного бюджету, з'ясувати чинники, що вплинули на результуючі показники, та сформулювати висновки.

Варіант 4

Проаналізувати виконання дохідної частини місцевого бюджету порівняно з попереднім періодом. Дослідити причини незабезпечення виконання затверджених дохідних показників місцевого бюджету, а також прогнозних показників Міністерства фінансів, врахованих при затвердженні місцевого бюджету. Сформулювати відповідні висновки.

Варіант 5

Проаналізувати виконання видаткової частини місцевого бюджету порівняно з попереднім періодом. Дослідити причини незабезпечення виконання затверджених видаткових показників місцевого бюджету, а також прогнозних показників Міністерства фінансів, врахованих при затвердженні місцевого бюджету. Сформулювати відповідні висновки.

Варіант 6

Проаналізувати виконання дохідної частини місцевого бюджету за відповідний рік порівняно з попереднім періодом. Розрахувати зміни бюджетних показників доходів в абсолютному та відносному виразах, структуру доходів за два роки. Здійснити економічне обґрунтування причин даних змін та сформулювати висновки.

Варіант 7

Проаналізувати виконання видаткової частини місцевого бюджету за функціональною класифікацією за рік порівняно з попереднім періодом. Розрахувати зміни бюджетних показників видатків в абсолютному та відносному виразах, структуру видатків за два роки. Здійснити економічне обґрунтування причин даних змін та сформулювати висновки.

Варіант 8

Провести аналіз видатків на душу населення державного бюджету. Виявити ті адміністративно-територіальні одиниці, що мають найвищі та найнижчі видаткові показники на душу населення на основі розрахунків відхилень від середнього показника по країні. З'ясувати чинники і характер відмінностей у видатках на душу населення, сформулювати висновки.

Варіант 9

Провести аналіз доходів на душу населення місцевих бюджетів. Виявити ті адміністративно-територіальні одиниці, що мають найвищі та найнижчі видаткові показники на душу населення на основі розрахунків відхилень від середнього показника по країні (області чи району). З'ясувати чинники і характер відмінностей у доходах на душу населення, сформулювати висновки.

Варіант 10

Дослідити вплив основних макроекономічних показників, покладених в основу формування бюджету, на доходи і видатки Державного бюджету України на плановий рік. Сформулювати відповідні висновки.

Варіант 11

Проаналізувати співвідношення у зведеному бюджеті України державного та місцевих бюджетів по доходах і видатках. Дослідити динаміку їх змін за останні роки та визначити тенденції, сформулювати висновки.

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентів

1. Сутність, призначення і роль бюджету держави
2. Особливості бюджетної системи України
3. Види бюджетів та їх характеристика.
4. Відмінності бюджетних систем різних країн.
5. Взаємозв'язок бюджету та соціально - економічних процесів
6. Бюджет як основний фінансовий план держави
7. Сутність бюджету та етапи його формування
8. Бюджет як економічна категорія
9. Бюджетні резерви
10. Боргове навантаження в Україні
11. Видатки на охорону здоров'я і фізичну культуру
12. Призначення бюджету в ринковій економіці країн
13. Порядок складання і розгляду та затвердження проекту державного бюджету.
14. Виконання державного бюджету та його принципи.
15. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування
16. Сутність бюджетного дефіциту
17. Види бюджетного дефіциту
18. Причини виникнення та джерела покриття дефіциту бюджету
19. Шляхи зниження дефіциту бюджету
20. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України
21. Сутність бюджетного устрою
22. Структура бюджетної системи України
23. Бюджетний процес та бюджетне планування
24. Розподіл обов'язків законодавчої та виконавчої влад у бюджетній системі України.
25. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання
26. Характеристика міжбюджетних відносин в Україні
27. Міжбюджетні трансфери та їх види
28. Розподіл міжбюджетних трансфертів
29. Система доходів бюджету
30. Склад та структура доходів бюджету
31. Планування доходної частини бюджету.
32. Методи формування доходів бюджету.
33. Податкова система та її роль у формуванні доходів бюджету

34. Джерела формування доходів бюджету
35. Система видатків бюджету
36. Склад та характеристика видатків бюджету
37. Класифікація видатків бюджету.
38. Бюджетне фінансування
39. Планування видатків бюджету
40. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науки
41. Необхідність і склад видатків на розвиток економіки
42. Фінансування економічної діяльності в Україні
43. Склад видатків на науку
44. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу
45. Видатки бюджету на соціальний захист населення
46. Фінансове забезпечення соціальної сфери
47. Видатки бюджету на оборону та управління
48. Видатки на державне управління і судову владу
49. Видатки на національну оборону та правопорядок
50. Планування видатків бюджету на оборону
51. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу
52. Сутність державного боргу
53. Управління державним боргом та його обслуговування
54. Фінансування державного боргу
55. Сутність і призначення бюджетного контролю
56. Видатки бюджету на управління та міжнародну діяльність
57. Органи контролю за виконанням Державного бюджету
58. Сутність кошторисів бюджетних установ
59. Державний кредит
60. Державний борг
61. Бюджетна класифікація
62. Інформаційне забезпечення бюджетної системи
63. Стадії бюджетного процесу на місцевому рівні
64. Сучасні бюджетні системи України та зарубіжних країн
65. Основні напрями розвитку бюджетної системи України
66. Кошториси бюджетних установ
67. Видатки місцевих бюджетів
68. Бюджетний процес та його учасники
69. Загальна характеристика видатків Державного бюджету
70. Склад видатків на освіту
71. Видатки на загальноосвітні школи
72. Видатки на заклади культури та мистецтва
73. Позабюджетні кошти бюджетних установ
74. Фінансування промисловості та енергетики
75. Фінансова підтримка малого підприємництва
76. Видатки на міжнародну діяльність
77. Видатки на природоохоронні заходи
78. Організація виконання бюджету
79. Казначейська система виконання державного бюджету

ЗРАЗОК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Бакалавр напрямок підготовки/ спеціальність <u>Фінанси і кредит</u>	Кафедра Фінансів 2017-2018 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни Бюджетна система	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Давиденко Н.М. 03.06.2017 р.
Екзаменаційні запитання			
1. Сутність, призначення і роль бюджету держави 2. Склад видатків на освіту			
Тестові завдання різних типів			
Питання 1. Зміст бюджетних відносин характеризується такими напрямками грошових відносин: 1 між державою і підприємствами; 2 між підприємствами і організаціями; 4 між Державним бюджетом, бюджетом Автономної республіки Крим, обласними, місцевими бюджетами; 5 всі відповіді правильні.			
Питання 2. До політичних факторів впливу на бюджет належать: 1 обсяг і рівень заробітної плати різних категорій працівників; розмір споживчого кошика; мережа лікарень; поліклінік; шкільних дошкільних закладів; вищих навчальних закладів тощо. 2 величина валового внутрішнього продукту; величина національного доходу; економічне зростання (спад) виробництва; продуктивність суспільної праці; рівень розвитку важливих галузей науки і техніки; фінансова політика. 3 забезпечення обороноздатності країни; підтримання внутрішнього правопорядку; раціональність організації управління державою; ефективність діяльності законодавчої і виконавчої влади.			
Питання 3. Бюджетна політика – це 1 сукупність засобів, які застосовує держава з метою організації бюджетних відносин та забезпечення належних умов для економічного та соціального розвитку. 2 система, що відображає, якими мають бути видатки і доходи бюджету, якщо економіка функціонує за потенційного обсягу виробництва. 3 це сукупність заходів держави щодо організації і використання бюджетних ресурсів для забезпечення її економічного та соціального розвитку, виявляється у формах і методах мобілізації бюджетних коштів, формах і методах використання мобілізованих коштів на державні потреби; у джерелах їх формування і напрямках використання.			
Питання 4. Бюджет як фінансовий план: 1 розпис доходів і видатків держави, затверджений законодавчою та виконавчою владою у вигляді закону; 2 процес управління формуванням фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання з метою досягнення фінансово-економічних цілей підприємства; 3 грошове вираження збалансування кошторису доходів і видатків за певний період; 4 діяльність, яка веде до змін розміру і складу власного і позичкового капіталу підприємства; 5 всі відповіді правильні.			
Питання 5. Бюджетний дефіцит: 1 повинен перевищувати видатки розвитку; 2 не повинен перевищувати видатки розвитку; 3 не повинен перевищувати грошові видатки; 4 повинен бути меншим за поточні видатки.			
Питання 6. За критерієм впливу на економіку дефіцит є:			

- 1 кримінальний;
- 2 балансовий;
- 3 пасивний.

Питання 7. Бюджетну децентралізацію класифікують за ознакою типології відносно певної моделі економіки:

- 1 децентралізація, кооперування, деволюція;
- 2 децентралізовану та кооперативну;
- 3 делегування, деволюція та децентралізація;
- 4 делегування, централізація, деволюція.

Питання 8. В яких країнах коли починається бюджетний період:

Країна	Бюджетний період
1. Україна	А) з 1 квітня по 31 березня
2. Італія, Іспанія	Б) з 1 жовтня по 30 вересня
3. США	В) з 1 січня по 31 грудня
4. Велекобританія, Канада	Г) з 1 липня по 30 червня

Питання 9. Формула розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотацій вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету) між державним та місцевими бюджетами не враховує:

- 1 кількості населення та споживачів соціальних послуг;
- 2 фінансові нормативи бюджетної забезпеченості та коригувальні коефіцієнти до них;
- 3 індекс відносної податкоспроможності адміністративно-територіальної одиниці;
- 4 суму дефіциту бюджету;
- 5 всі відповіді правильні.

Питання 10. Від чого залежать коефіцієнти, які коригують фінансові нормативи бюджетної забезпеченості:

- 1 від суми дефіциту бюджету;
- 2 від податкових і неподаткових надходжень до бюджету;
- 3 соціально-економічних, демографічних, кліматичних, екологічних та інших особливостей адміністративно-територіальних одиниць;
- 4 від суми доходів і видатків бюджету.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Бакалавр напряму підготовки/ спеціальність <u>Фінанси і кредит</u>	Кафедра Фінансів 2017-2018 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2 з дисципліни Бюджетна система	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Давиденко Н.М. 03.06.2017 р.
Екзаменаційні запитання			
1. Стадії бюджетного процесу на місцевому рівні 2. Позабюджетні кошти бюджетних установ			
Тестові завдання різних типів			
Питання 1. Кошик доходів бюджетів місцевого самоврядування – це: 1 доходи бюджетів місцевого самоврядування, які враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів; 2 доходи бюджетів місцевого самоврядування, які не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів; 3 місцеві податки і збори; 4 закріплені доходи.			
Питання 2. Доходи загального фонду державного бюджету: 1 ті, що призначаються для фінансування конкретних цілей; 2 ті, що призначаються для забезпечення діяльності підприємств; 3 ті, що призначаються для забезпечення фінансовими ресурсами загальних видатків і не спрямовані на конкретну мету; 4 групування доходів бюджету за відповідними ознаками.			
Питання 3. За соціально-економічними ознаками доходи поділяються: 1 доходи від операцій з капіталом; 2 мито адвалердне; 3 доходи від інвестування фінансових ресурсів; 4 доходи від зовнішньоекономічної діяльності; 5 всі відповіді правильні.			
Питання 4. За умовами формування державні доходи бувають: 1 податкові; 2 неподаткові; 3 поворотні; 4 приватизовані; 5 всі відповіді правильні.			
Питання 5. Яким чином поділяються доходи бюджету від операцій з капіталом? 1 Надходження коштів від реалізації безхазяйного майна; доходи Державного комітету України по матеріальних резервах; надходження від продажу землі приватної власності. 2 Надходження коштів від реалізації майна, що за правом спадкоємства перейшло у власність держави; надходження від продажу недержавних запасів товарів; надходження від продажу землі. 3 Надходження від продажу основного капіталу, надходження від продажу з державних запасів товарів, надходження від продажу землі і нематеріальних активів, податки на фінансові операції та операції з капіталом. 4 Надходження від продажу основного капіталу; надходження від продажу державних запасів товарів; надходження від продажу землі та матеріальних активів.			
Питання 6. Як поділяються видатки бюджету за економічними ознаками? 1 виробничі і невиробничі; 2 економічні, соціальні, управлінські; 3 поточні і капітальні; 4 обслуговування державного боргу, економічні, соціальні, управлінські.			
Питання 7. Кошторисне фінансування – це: 1 фінансування здійснюється у вигляді фінансування капітальних вкладень, проектного фінансування конкретного інвестиційного проекту та придбання частки акцій чи прав участі			

в управлінні підприємством;

2 виділення бюджетних асигнувань на основі спеціального планово-фінансового документа;

3 основний плановий документ, який визначає обсяг видатків, джерела їх формування, цільове спрямування коштів, необхідних для утримання бюджетної установи, розвитку її матеріально-технічної і соціальної бази

4 надання коштів з бюджету суб'єктам підприємництва на поворотній і платній основі.

Питання 8. Джерела державного фінансування видатків на освіту:

1 бюджетні асигнування;

2 виручка від реалізації продукції та послуг;

3 кошти заохочувальних фондів підприємств та організацій;

4 кошти населення;

5 кошти колективних і кооперативних підприємств та громадських організацій.

Питання 9. Основою для визначення кількості педагогічних ставок у загальноосвітній школі є:

1 кількість класів;

2 граничне наповнення класів;

3 норма тижневого виховного навантаження вихователя;

4 всі відповіді правильні.

Питання 10. Яким чином визначається обсяг державної дотації театру?

1 виходячи з потреб утримання установи.

2 у розмірі витрат, що не покриваються власними доходами.

3 виходячи з кількості місць і витрат на постанову.

4 у розмірі кошторису.

5 згідно з розрахованими нормативами на розвиток соціально-культурної сфери країни.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Бакалавр напрямок підготовки/ спеціальність <u>Фінанси і кредит</u>	Кафедра Фінансів 2017-2018 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 3 з дисципліни Бюджетна система	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Давиденко Н.М. 03.06.2017 р.
Екзаменаційні запитання			
1. Казначейська система виконання державного бюджету 2. Сутність бюджетного устрою			
Тестові завдання різних типів			
Питання 1. Фінансова підтримка на безповоротній основі надається: 1 для фінансування підприємств в яких найкращі показники фінансового стану; 2 для відшкодування збитків конкретним підприємствам у випадках, коли чинним законодавством встановлено умови господарювання, при яких не забезпечується відшкодування витрат на виробництво товарів (робіт, послуг), що може призвести до їхнього банкрутства; 3 для фінансування витрат на відновлення платоспроможності окремих підприємств, діяльність яких не пов'язана з надзвичайними суспільними інтересами.			
Питання 2. Вставте пропущену частину визначення: Житлова субсидія – це щомісячна адресна безготівкова грошова допомога на оплату комунальних послуг, скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива.			
Питання 3. За формами здійснення виплати на соціальний захист населення можуть бути: 1 як витрати на реалізацію загальнодержавних програм соціального захисту населення та витрати на місцеві програми. 2 видатки на соціальний захист у зв'язку з малозабезпеченістю; за метою використання; виплати, пов'язані з компенсацією втраченого здоров'я або майна; витрати, пов'язані з наданням підтримки в облаштуванні, наприклад, витрати на утримання притулків для неповнолітніх та пунктів тимчасового розміщення біженців; витрати на надання пільг та привілеїв окремим категоріям громадян. 3 поділяються на ті, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, та видатки, що фінансуються за рахунок місцевих бюджетів. 4 грошові, безготівкові, натуральні.			
Питання 4. Бюджетний устрій – це: 1 це сукупність бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, державного та адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права; 2 це сукупність показників усіх бюджетів, що входять до складу бюджетної системи України та використовуються для соціально-економічного розвитку держави 3 організація і принципи побудови бюджетної системи, взаємозв'язок окремих її елементів; 4 адміністративно–територіальний поділ даної країни.			
Питання 5. В Україні прийнято воєнну доктрину: 1 повної відмови від військових видатків; 2 створення воєнної супердержави; 3 фінансування оборони за принципом мінімальної достатності; 4 фінансування оборони за іншим принципом.			
Питання 6. Видатки на оборону забезпечують: 1 матеріально-технічне забезпечення спеціальних підрозділів з боротьби із організованою злочинністю; 2 поточне утримання внутрішніх військ МВС України; 3 умови виживання держави, розвиток вітчизняних науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, підготовка висококваліфікованих спеціалістів найвищого рівня;			

4 співробітництво у військово-політичній сфері.	
Питання 7. Побічні оборонні видатки – це: 1 видатки на утримання розвідувальних органів; 2 витрати, пов'язані з утриманням Збройних сил, гонкою озброєнь, ліквідацією наслідків війн (відсотки на погашення державного боргу, пенсій та допомога ветеранам війн, інвалідам, сім'ям загиблих, витрати щодо відбудови руйнувань, спричинених війною, виплати репарацій); 3 видатки на кримінально-виправні системи: установи і підприємства України з виконання покарань.	
Питання 8. Співставте назву методу та його суть:	
Назва методів	Суть методу
1. конверсія;	А) перенесення термінів виплати заборгованості.
2. консолідація;	Б) повна відмова держави від своїх зобов'язань.
3. уніфікація;	В) це зміна дохідності позик.
4. обмін за регресивним співвідношенням;	Г) це перенесення зобов'язань по раніше випущеній позиції на нову позику з метою подовження її терміну.
5. відстрочка погашення;	Д) об'єднання кількох позик в одну.
6. анулювання.	Є) облігацій попередніх позик на нові проводить метою скорочення державного боргу.
Питання 9. Видами державного боргу залежно від сфери розміщення є: 1 зовнішній і внутрішній; 2 прямий і умовний; 3 капітальний і поточний; 4 активний і пасивний; 5 немає вірної відповіді.	
Питання 10. Кошторис державних стаціонарних закладів охорони здоров'я складається на основі: 1 кількості ліжок; 2 кількості лікарських відвідувань; 3 середньої кількості відвідування лікарні на рік; 4 всі відповіді правильні.	

8. Методи навчання

Методи, які використовуються при викладенні та засвоєнні матеріалу дисципліни:

- аналітичний метод передбачає мисленнєве або практичне розкладання цілого на частини з метою виокремлення суттєвих ознак цих частин (що стосується визначень з дисципліни бюджетний менеджмент, класифікації таких категорій як податки, збори, доходи, видатки тощо);

- синтетичний – це метод, який передбачає теоретичне або практичне поєднання виділених аналізом елементів чи властивостей предмета й явища в одне ціле (формування державного бюджету з доходів та видатків, розгляд функцій органів управління бюджетом тощо);

- дедуктивний метод передбачає рух у вивченні навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;

- традитивний метод – вид умовиводу, в якому посилення і висновки є судженнями однакового ступеня загальності (від одиничного до одиничного, від загального до загального).

За рівнем самостійної розумової діяльності студенти використовують такі методи навчання: проблемний виклад, дослідний, частково-пошуковий.

Використання цих методів ґрунтується на послідовній і цілеспрямованій постановці перед учнями проблемних задач, розв'язуючи які, вони під керівництвом учителя активно засвоюють нові знання, що сприяє інтелектуальному розвитку особистості.

9. Форми контролю

Формами контролю знань студентів є поточний контроль, проміжна атестація та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. Поточний контроль може здійснюватись шляхом усного та письмового опитування, розв'язку тестових завдань, підготовки доповідей та рефератів, виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання.

Проміжна атестація для студентів очної форми навчання має на меті визначити сукупність знань студента з дисципліни по завершенню певного етапу вивчення дисципліни і проводиться у формі контрольних завдань та тестування по кількох темах у вигляді модулів.

Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру для визначення обсягу знань студента по закінченню курсу і здійснюється у формі іспиту (заліку).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України», затвердженого ректором університету 20.02.2015 р., протокол № 6 з табл. 1.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Визначення оцінки
90 – 100	A	відмінно	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
82-89	B	добре	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками
74-81	C		ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
64-73	D	задовільно	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-63	E		ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії
35-59	FX	незадовільно	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)
0-34	F		НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **РДИС** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **РНР** (до 70 балів): **РДИС = РНР + РАТ**.

11. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Бюджетна система» для студентів ОКР «Бакалавр» за напрямом підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» // І. М. Титарчук, Ю.В. Негода // К.: Вид-во: Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» – 2012. – 80 с.

12. Рекомендована література

Основна

1. Бюджетний кодекс України // Офіційний вісник України від 13.08.2010., № 59. [Електронний ресурс] – Режим доступу до кодексу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Бюджетний менеджмент: навч. посіб. / І. М. Титарчук, Ю. В. Негода – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2014. – 306 с.
3. Бюджетна система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. В.П. Хомутенко. – Одеса: Видавництво Бартенєва, 2014. – 392 с.
4. Бюджетна система: навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене / І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська / – Харків: Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с.
5. Романенко О. Р. Фінанси: Підручник. 4-те вид. / Олена Романівна Романенко / – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 312 с.

6. Чала Н. Д. Бюджетна система: навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. – К.: Знання, 2010. – 223 с.

Допоміжна

7. Миргородська Л. О. Фінансові системи зарубіжних країн: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.

8. Німеччина починає відчувати наслідки кризи в єврозоні [Електронний ресурс]. Українська правда / Економічна правда. – 20.08.2012 р. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/2012/08/20/332323/>.

9. Податковий кодекс України. // Офіційний вісник України від 10.12.2010 р., № 92 [Електронний ресурс] – Режим доступу до кодексу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

13. Інформаційні ресурси

10. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.

11. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.

12. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

13. Офіційний веб-сайт Державної фінансової інспекції України. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.

14. Офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>.

15. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/>.

16. Офіційний веб-сайт Міністерства екології та природних ресурсів України. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua>.

17. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>.

18. Офіційний веб-сайт Міністерства інфраструктури України. – Режим доступу: <http://mtu.gov.ua/>.

19. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.

20. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України. – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>.

21. Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>.

22. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. – Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua>.

23. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.

24. Офіційний веб-сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. – Режим доступу: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/index>.

25. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
 26. http://opac.mk.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe?
 27. <http://www.hm-treasury.gov.uk/2011budget.htm>
 28. <http://www.credit-rating.ua/>
 29. http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/Vsnau/2010_2/63Broshenk
- [o.pdf](#)